

Republika Slovenija
Ministrstvo za javno upravo

Direktorat za informacijsko družbo
Tržaška cesta 21, Ljubljana

(Poslano po elektronski pošti na naslov: gp.mju@gov.si)

Ljubljana, 24.6.2020

Zadeva: **Predlogi v okviru priprave novega področnega zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom-2)**

Spoštovani,

Zveza potrošnikov Slovenije je nekatera svoja stališča v zvezi s predlogom novega zakona o elektronskih komunikacijah - ZEKom-2 že podala dne 14.3.2019, v okviru vašega poziva z dne 16.1.2019, št. 007-34/2019-4.

Pri naših stališčih vztrajamo, obenem pa želimo pred javno obravnavo predloga ZEKom-2 še dodatno opozoriti na problematiko enostranskega spreminjanja pogodbenih pogojev s strani telekomunikacijskih operaterjev, s katero se ukvarjamo tudi v kampanji Zveze potrošnikov Slovenije 'Vezava za oba', ki jo podpira Evropska potrošniška organizacija BEUC. Ustrezna implementacija Direktive 2018/1971 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (odslej Direktiva) bo za ureditev tega vprašanja izredno pomembna. Direktiva v poglavju o pravicah končnih uporabnikov, tudi v zvezi s spremembami pogodbenih pogojev, državam članicam dopušča različno ureditev posameznih vprašanj, torej da rešitve prilagodijo situaciji na nacionalnem trgu.

Na Zvezi potrošnikov se že dlje časa intenzivno ukvarjamo in spremljamo problematiko enostranskih sprememb pogodbenih pogojev v naročniških pogodbah potrošnikov s telekomunikacijskimi operaterji. Največ težav zaradi tega je pri potrošnikih, ki imajo z operaterji sklenjeno pogodbeno vezavo za 12 ali 24 mesecev (takih je bilo po podatkih iz naše ankete več kot 60 % potrošnikov, ki so odgovarjali na anketo, izvedeno v prvi polovici leta 2019). Potrošniki sicer po veljavni zakonski ureditvi iz 129. člena ZEKom-1 lahko brez odpovednega roka, brez plačila stroškov prekinitve naročniškega razmerja in brez pogodbene kazni odstopijo od naročniške pogodbe, če se s predlagano spremembo pogodbenih pogojev operaterja ne strinjajo.

Vendar se je v praksi pokazalo, da temu ni tako pri tistih potrošnikih, ki so v okviru pogodbene vezave od operaterja prejeli ugodnost v obliki subvencionirane/znižane cene terminalske opreme (na primer mobilnega telefona, televizije ali druge opreme). Operaterji v teh primerih potrošnikom, ki od pogodbe odstopijo zaradi nestrinjanja s spremembami pogodbenih pogojev, zaračunavajo povrnitev sorazmernega dela prejete ugodnosti.

POGODBENE VEZAVE, KJER POTROŠNIK KOT UGODNOST PREJME SUBVENCIONIRANO TERMINALSKO OPREMO

Direktiva v 1. pododstavku 6. odstavka 105. člena določa, da potrošnik ob odstopu od pogodbe ne plača nadomestila, razen za subvencionirano terminalsko opremo, ki jo obdrži. Obenem pa državam članicam dopušča več možnosti izračuna nadomestila v primeru, ko potrošnik subvencionirano terminalsko opremo obdrži.

V našem dopisu z dne 14.3.2019 smo med drugim predlagali, da bi moral imeti potrošnik s sklenjeno vezavo, ki se s spremembami ne strinja ter odstopi od naročniške pogodbe, pravico terminalsko opremo **odkupiti po ceni, za katero se je dogovoril ob sklenitvi pogodbe – subvencionirani ceni**. Če je potrošnik terminalsko opremo odplačeval po obrokih, bi moral ohraniti tudi pravico do nadaljnjega obročnega odplačevanja opreme, v skladu s pogodbenim dogovorom. Menimo, da bi bila takšna rešitev skladna z Direktivo. Ta v 1., 2. in 3. pododstavku 6. odstavka 105. člena določa:

“6. Kadar ima končni uporabnik pravico odpovedati pogodbo za javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, ki niso medosebne komunikacijske storitve, neodvisne od številke, pred koncem dogovorjenega trajanja pogodbe v skladu s to direktivo ali drugimi določbami prava Unije ali nacionalnega prava, ne plača nadomestila, razen za subvencionirano terminalsko opremo, ki jo obdrži.

Kadar se končni uporabnik odloči obdržati terminalsko opremo v paketu, ki velja ob sklenitvi pogodbe, nadomestilo ne sme presežati njene vrednosti, določene ob sklenitvi pogodbe, ali preostalega dela provizije za storitev do izteka pogodbe, odvisno od tega, kateri znesek je nižji.

Države članice lahko določijo druge metode za izračun stopnje nadomestila, pod pogojem, da se s tako metodo ne izračuna stopnja nadomestila, ki bi presežla nadomestilo, izračunano v skladu z drugim pododstavkom.’’

Pri ZPS pojem ‘vrednost terminalske opreme, določena ob sklenitvi pogodbe’ iz 2. pododstavka 6. odst. 105. člena Direktive razumemo kot subvencionirano ceno te terminalske opreme, zato je predlagana rešitev skladna s to določbo Direktive.

Vendar tudi v primeru, če se pojem razume kot polna vrednost terminalske opreme brez subvencije operaterja (torej kot tržna cena terminalske opreme, ki jo operater ponuja v prosti prodaji brez vezave), bi bila zgornja rešitev v skladu s 3. pododstavkom 6. odstavka 105. člena Direktive. Država namreč lahko določi drugačno metodo za izračun stopnje nadomestila, ki bi se uporabila le v primeru (‘pod pogojem’), da takšna stopnja nadomestila ne bi bila višja od nadomestila, izračunanega po 2. pododstavku 6. odstavka 105. člena Direktive.

Na ta način bi bili v primeru odstopa od pogodbe zaradi nestrinjanja s predlaganimi spremembami pogodbenih pogojev izenačeni položaji potrošnikov, ki ob vezavi pri operaterju prejmejo ugodnost v obliki znižane cene mesečne naročnine in potrošnikov, ki ob vezavi prejmejo ugodnost v obliki znižane cene terminalske opreme.

Menimo namreč, da ni opravičljivega razloga, zaradi katerega bi bile posledice za potrošnike v navedenih situacijah različne. Ob tem še enkrat opozarjamo, da gre v vseh primerih za enostransko spremembo pogodbe, ki jo je zahteval operater in ne potrošnik, zato potrošnik, kot pogodbi zvesta stranka, ne sme nositi nobenih škodljivih posledic takšne spremembe pogodbe.

Upamo, da boste naše predloge pri prenosu Direktive upoštevali. Predlagamo, da vam naše predloge in argumente predstavimo tudi na sestanku.

Lepo vas pozdravljamo,

Breda Kutin, predsednica

ZPS Zveza potrošnikov
Slovenije - društvo
Tržaška cesta 2
SI - 1000 LJUBLJANA

